

УДК 159.9 Гурьев В.Є., курсант соціально-психологічного факультету Національ- ний університет цивільного захисту України; Гура С.О., канд. пед. наук, викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах діяльності, Національний університет цивільного за- хисту України, м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ КОНФОРМНОСТІ У КУРСАНТІВ НУЦЗУ З РІЗНИМ РІВНЕМ ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ

Реалії сьогодення визначають необхідність вивчення проблеми подолання стану тривоги. Негативні переживання, що супроводжують особистість, можуть ускладнювати процес зосередженості на завданні і людину може постійно супроводжувати стан тривоги, а як наслідок під- вищення тривожності, а згодом й формування тривожності як особисті- сної риси [4]. Тривога – це емоційний стан суворо внутрішнього неспокою, пов'язаного в свідомості індивіда з прогнозуванням невдачі, небезпеки Сучасний стан розвитку екстремальної та кризової психології 82 або очікування чогось важливого, значущого для людини в умовах не- визначеності, тобто хвилювання в очікуванні небезпеки або чогось не- відомого [5]. Як вважають вітчизняні вчені, тривожність – це схильність інди- віда до переживань тривоги – психічного стану свідомого і несвідомого очікування дій, стресора, фрустратора. Тривожність розрізняють ситуа- тивну та особистісну [7]. Аналіз наукових праць дозволяє стверджувати, що проблема три- вожності в психології не нова. Проте вчені вважають, що на сьогодніш- ній день більш сформульовано питань, ніж знайдено в різних дослі- дженнях відповідей. Аналіз психологічної літератури щодо поняття «особистісна три- вожність» та феномену «конформності» особистості у групі дозволяє зробити наступні висновки. Конформізм – це прийняття індивідом пев- ної думки «під натиском», під тиском суспільства або групи. Конформність є одним із важливих аспектів соціалізації особисто- сті будь-якої людини. Так як саме у ранньому юнацькому та юнацькому віці відбувається формування та становлення особистості, основних цінностей та принципів, формування смислоттєвих орієнтацій, то ви- явлення причин виникнення конформного поведінки у юнаків допомо- же запобігти неконструктивним моделям поведінки. Конформність може бути визначена як зміна в поведінці або думці людини під впливом реального чи уявного тиску з боку іншої людини або групи людей. Конформність людини може бути обумовлена величезною кіль- кістю чинників, серед яких основні це вік, стать, статус, авторитет, чи- сельність групи, наявність союзника. Тривога – це емоційний стан суворо внутрішнього неспокою, пов'язаного в свідомості індивіда з прогнозуванням невдачі, небезпеки або очікування чогось важливого, значущого для людини в умовах не- визначеності, тобто хвилювання в очікуванні небезпеки або чогось не- відомого [4]. Тривожність – це схильність індивіда до переживань тривоги – психічного стану свідомого і несвідомого очікування дій, стресора, фрустратора. Тривожність розрізняють ситуативну та особистісну. Особистісна тривожність – це досить стійка індивідуальна харак- теристика особистості, що відображує її схильність до неспокою і пе- редбачає наявність у неї тенденції сприймати досить багато ситуацій як загрозливих, відповідаючи на кожен з них певною реакцією. Дослідження проводилось на базі Національного університету ци- вільного захисту України міста Харкова. В дослідженні брали участь курсанти та студенти НУЦЗУ. Зага- льна кількість вибірки склала 75 респондентів. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 83 В дослідженні використовувались наступні методики: «Тест на тривожність Спілбергера-Ханіна»; методику Лірі «Діагностика міжосо- бистісних відносин». За методикою «Тест на тривожність Спілбергера-Ханіна» ми роз- поділили досліджувану вибірку на дві групи: - група №1 – курсанти та студенти з низьким рівнем тривожності; - група №2 – курсанти та студенти з високим рівнем тривожності. Особи з низьким рівнем тривожності низьким рівнем особистісної тривожності відрізняються достатнім самоконтролем, самодисциплі- ною, адекватними вимогами до себе. У стосунках з іншими ініціативні, вільно відстоюють власну життєву позицію, рішучі у діях і вчинках, на- лаштовані на успіх. Позитивно сприймають зміни у житті. Людина з високим рівнем тривожності характеризуються пережи- ваннями емоційного дискомфорту, незадоволеності собою та своїм жит- тям, почуттями невпевненості,

сором'язливості, скутості у стосунках, їм важко усвідомлювати свої справжні почуття. За методикою Лірі «Діагностика міжособистісних відносин», ми отримали результати, що існують статистично достовірні відмінності між респондентами групи №1 та групи №2: відмінності виявлені на високому рівні статистичної значущості (p